

Asia: VN/22356/2024 ja VN/22354/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi asbestityötä ja työsuojelun ammattipätevyyttä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja tukee lausuttavana olevia luonnoksia asbestisääntelyn päivittämiseksi. Päivitystyön myötä saadaan parannettua asbestityön työturvallisuutta ja terveyttä purkutyössä ja muussakin asbestialtistusta aiheuttavassa työssä.

Asbestipitoisuuden raja-arvon laskeminen purkutyön ohella muussakin asbestityössä, sekä ohuiden kuitujen huomioiminen ovat askelia eteenpäin työntekijöiden suojelemiseksi. Myös säädös elektronimikroskoopin käytöstä parantaa työntekijöiden suojelua etenkin niissä tilanteissa, joissa näytteiden analysointi on ostettu ulkomailta. Säädöksillä parannetaan myös rajojen yli liikkuvien työntekijöiden työturvallisuutta.

Asbestipurkutyön turvallisuutta saadaan parannettua hengityksensuojaimien tiiviysmittauksien nykyaikaistamisella. Myös työnantajan säännöllisin väliajoin antama ajantasainen opastus parantaa asbestipurkajien ymmärrystä asbestityön ja purkutyön vaaroista.

Lausuttavana olevien päivityksien taustalla on uudistetusta EU-direktiivistä tulevat velvoitteet, joten on tärkeitä, että Suomi osallistuu aktiivisesti EU-tason työsuojelutyöhön ja valmisteluun myös tulevaisuudessa.

Itse asbestityötä tekevien työntekijöiden lisäksi uudistetut säädökset tulevat jossain määrin parantamaan myös työyhteisöjen muiden työntekijöiden, asbestityöntekijöiden perheiden sekä tilojen loppukäyttäjien turvallisuutta.

Säädökset on suunniteltu tulemaan voimaan samoihin aikoihin kuin suuri, myös työsuojeluvalvonnan sisältävä virastouudistus on tulossa.

Virastouudistuksessa on kiinnitettävä huomiota riittävien resurssien ohjaamiseksi asbestityön valvontaan, erityisesti rakennusalalla mutta myös muussa asbestityössä. Päivitettyjen säädöksien vaatimukset ja asbestiturvallisuus laaja-alaisesti ymmärrettynä tulee huomioida valvontaresurssien kohdentamisessa.

Uudistettujen säädöksien toimeenpanossa SAK painottaa viestintää ja koulutusta eri osapuolille, jotta voidaan varmistaa kaikkien toimijoiden mutta erityisesti työsuojeluvastuuta kantavien työnantajien riittävä asbestiosaaminen työpaikoilla.

Viestinnässä ja koulutuksessa on tärkeätä tuoda esille myös työterveyshuollon rooli ja tuki työntekijöiden terveyden suojelussa. Tulee myös varmistaa, että asianmukainen terveyden seuranta ja terveystarkastuksien toteutuminen tehdään kaikille asbestille altistuvilla työntekijöillä työsuhteen muodosta ja yksittäisen työsuhteen kestosta riippumatta.

Tulevaisuudessa lainsäädäntöä tulisi kehittää ja laajentaa riskiin perustuen ja kaikkia asbestityötä tekeviä työntekijöitä pitäisi suojella direktiivin hengen mukaisesti asbestin aiheuttaman riskin mukaan toimialoja erittelemättä, vaikka toki suurimmat asbestipitoisuudet ja suurin riski kohdentuukin juuri asbestipurkutyöhön.

SAK toteaa muiden tahojen lausunnoista, että on tärkeätä huomioida Työterveyslaitoksen esille nostamat toimeenpanon tekniset yksityiskohdat.

Eräissä lausunnoissa arvioitiin ongelmaksi työsuojelukysymyksiin liittyvä rikosoikeudellinen vastuu Suomessa, johon SAK toteaa, ettei se missään tapauksessa näe aihetta arvioida työsuojelukysymysten rikosoikeudellista vastuuta Suomessa liian ankaraksi, paremminkin päinvastoin.

SAK kiittää hyvin sujunutta kolmikantaista valmistelutyötä sekä valmistelun vastuuvirkamiehiä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Vanhala Laura
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry